

בשלשה פסולים אלו אם בכל זאת עלתה העולה הפסולה על המזבח – תרד!

רבי שמעון אומר: מה שנאמר "היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה", נדרש כך: "עולה" – אין לי אלא עולה כשרה שעלתה על המזבח, מניין לרבות עולה פסולה מחמת שנשחטה בלילה, ושנשפך דמה, ושיצא דמה חוץ לקלעים לפני שזרק, ובשר עולה הלך כל הלילה חוץ למזבח ונפסל בלינה, והיוצא שיצא בשרה חוץ לעזרה, והטמא שנטמא הבשר, ושנשחט במחשבה להקטיר חוץ לזמנו וחוץ למקומו, ושקיבלו פסולין את הדם בכלי או שהפסולין זרקו את דמה, והניתנין למעלה שנתן למטה, והניתנין בחוץ, והניתנים בחוץ שנתן בפנים, והפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן שפסולין הם, מניין לכל הפסולין האלו שאם עלה בשרם או אימוריהם על המזבח שלא ירדו?

תלמוד לומר "תורת העולה" – ריבה הכתוב תורה אחרת לכל העולין, שאם עלו, לא ירדו!

יכול שאני מרבה שלא ירדו אף הרובע והנרבע, והמוקצה שהקצה הבהמה לתקרובת עבודה זרה, והנעבד בהמה שהשתחוה לה כעבודה זרה, והאתנן והמחיר כלב, והכלאים והטריפה ויוצא דופן?

תלמוד לומר "זאת", למעט פסולין אלו, שאף אם עלו ירדו.

ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו? והרי הכתוב ריבה הכתוב ומיעט, ולא פירש מה ריבה ומה מיעט?

מרבה אני את אלו לפי שהיה פסולין בקודש, שנפסלו משבאו לעזרה. ומוציא אני את אלו, שלא היה פסולו בקודש, שנפסלו קודם שבאו לעזרה.⁸

ומסיק רב נחמן בר יצחק את ראייתו לרבי יוחנן:

קתני מיהא, בין אלו שדינם שאם עלו לא ירדו,

יאספנו, כיון שהגיעו למזבח הראוי להם לא נחשב כנשפך על הרצפה, אלא קלטם המזבח והוציאם מכלל זריקה. וכל שכן בניתנין למעלה שנתנן למטה, שזריקה זו קרובה לזריקה גמורה, הואיל ורמנים העליונים למטה הן באין, ששותתין ויורדין, נמצא שדם העליונים סופם להגיעם למטה, והמקום ראוי להם ולכך קולטם.

לא נחלקו רבי יוסי ורבי שמעון אלא בניתנים לפנים במזבח הפנימי שבהיכל שנתנן בחוץ במזבח החיצון, וכן בניתנין בחוץ שנתנן לפנים, שרבי יוסי אומר יאספנו, כיון שלמזבח זה אינם ראויים, אין הוא קולטם כלל ונחשב כנשפך על הרצפה. ורבי שמעון אומר לא יאספנו, שהיות וראוי הדם להינתן במה שיש לו שם "מזבח" והגיע לשום מזבח, קלטו המזבח.

אמר רב נחמן בר יצחק: אף אנן נמי תנינא כרבי יוחנן, שזריקה שלא במקומו, אף שפסולה ואינה מכפרת, מכל מקום קלטו המזבח ולא יאספנו.

דתניא: **רבי יהודה אומר:** מה שנאמר "זאת תורת העולה, היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה", שענינו להורות שכל הפסולים שעלו על המזבח לא ירדו, ושכך נקרא פסוק זה: משעלה על מוקדה, ואפילו בפסול, תהא שם כל הלילה, מיעט הכתוב מכלל זה שלשה פסולין, משום ששלשה מיעוטים נאמרו בפרשה:

"זאת" – ולא אחרת! "היא" – בא למעט! "העולה" בה"א הידיעה, משמע העולה המיוחדת ולא אחרת. הרי אלו שלשה מיעוטים הממטעים את שלשת הפסולים דלהלן, שגם אם עלו על המזבח ירדו ממנו:

א. פרט לנשחטה בלילה, שאינו זמן שחיטה.

ב. ושנשפך דמה לפני שזרק על המזבח.

ג. ושיצא דמה לפני זריקה חוץ לקלעים, ונפסל ביוצא.

8. כן פירש רש"י, והקשה השיטה מקובצת, שמאחר ולא חילק רבי שמעון בין נרבע קודם שבא לעזרה לבין נרבע אחר שבא לעזרה בהכרח שאף נרבע לאחר שבא לעזרה אם עלה ירדו! ולכך פירש שפסולו בקדש ענינו כל דבר שיש מקום בקדש שכשר אף באופן זה, והיינו, שלא לשמו יש לו הכשר בשלמים, הניתנים שלא במקומם יש להם הכשר באותם קרבנות שזהו